

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Ústav pro dějiny umění
Akademický rok 2021–2022
Bakalářská práce Adély Štěpánové

Téma: Tvorba v oceli u vybraných českých a britských umělců od roku 1990 do současnosti

Bakalářská práce se zaměřuje na soubor děl propojených nikoli stylem, tématem nebo autorstvím, ale užitím oceli coby sochařského materiálu. Těžiště své práce klade autorka do období od 90. let minulého století do současnosti a zabývá se tvorbou tří britských umělců (Anthony Caro, Tony Cragg, Anish Kapoor) a čtyř Čechů (Aleš Veselý, Marian Karel, Michal Gabriel, Ladislav Vlna).

Autorku podle jejích slov zajímá srovnání britských a českých umělců. Toto srovnání však podle mého názoru postrádá jasnou koncepci a proto vyznívá nepřesvědčivě. Není jasné, proč si autorka vybrala právě britské umělce a nevysvětluje ani podle jakého klíče by chtěla srovnání dělat. Nejasnost koncepce se projevuje třeba tehdy, když autorka v kapitole věnované komparaci opouští od srovnání vycházejícího z užití materiálu a komparuje díla jen na základě jejich tematické příbuznosti (srovnání Craggových tygrů a Gabrielových gepardů na str. 49) nebo když podobnost tvorby dvou autorů staví na zevšeobecnujících konstatováních. Například když tvrdí, že Cragg i Gabriel vytvářejí „objekty, které mají předávat informaci o existujícím světě a umělcově pozici v něm.“

Štěpánová v úvodu práce poznamenává, že ji k tématu oceli přivedla díla Ladislava Vlny. Vlnův způsob práce s ocelí je spíše maliřský a značně se odlišuje od ostatních umělců zastoupených především jejich monumentálními sochami často určenými pro veřejný prostor. Zařazení Vlny do výběru tak vybočuje z této implicitní logiky.

Nešťastně formulovaná je i druhá výzkumná otázka „zda je možné tvořit, kvalitní sochařská díla z oceli“. V práci totiž nejde (a ani by nemělo jít) o dokazování kvality těchto děl, ani o tázání, zda je taková kvalitní tvorba možná. To je totiž zjevné. O co v práci skutečně jde, je především zkoumání odlišných estetických kvalit oceli a možností jejího uměleckého zpracování, případně jejich kombinací s jinými materiály. K tomu slouží analýza vybraných děl jednotlivých umělců a zde je podle mého názoru potenciál předkládané práce, který však často zůstává spíše jen naznačený. Pozorná analýza estetických a symbolických kvalit oceli patří k tomu nejlepšímu, co v textu najdeme, ale chybí zde přesvědčivá syntéza. Pasáže, kde komparace funguje, jsou následně většinou nedostatečně vypointované, takže se ztrácejí v záplavě dalších informací.

Autorka do textu zahrnuje i informace o metalurgii, které v kontextu práce o vizuálním umění působí nadbytečně, respektive informace o zpracování oceli nejsou vždy důsledně spojeny s analýzou možných estetických dopadů.

Nadbytečně působí i detailní biografické informace o autorech, které se navíc míchají s popisy jejich děl a pasážemi usilující o analýzu jejich přístupu k materiálu.

Přes uvedené výtky jsem přesvědčená, že text splňuje náležitosti bakalářské práce. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm velmi dobře nebo dobře v závislosti na kvalitě ústní obhajoby.

V Miláně 15. 6. 2022

Mgr. Zuzana Štefková Ph. D.

